

## WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Wiednia d. 27. Listopada. —

Jego C. K. Mość najwyższą ochwałą Swoją z d. 23. Listopada, raczył Nadwornych Radców przy C. K. powszechny Kamezce Nadwornej; iakoto: Barona Mayern, de Floch, de Breitenstein, de Quiex, de Fritz, Dillinger i de Paulovics iubilować, oraz Swoie najwyższe upodobanie z ich długoletnich dobrze sprawowanych urzędowań, tymże okazać.

Zaś Norberta Purkhart, Radcę Rządowego i Referenta C. K. powszechny Kamery Nadwornej; Filipa Krauss, Radcę Gubernialnego Galicyjskiego, i Antoniego Barona Münch, Nadwornego Sekretarza C. K. połączoney Kancelaryi Nadwornej, raczył N. Pan najlaskawiey mianować Radcami Nadwornymi C. K. Nadwornej Kamery z systemizowanemi poborami, a Sekretarza Nadwornego C. K. Kamery Nadwornej, Andrzeia Kneidinger, na miejsce Norberta Purkharta, rzeczycwistym Radcą Rządowym Niższej Austrii z pensyją 3000 ZR. i systemizowanym dodatkiem na pomieszkanie, tudzież z wolnem zasiadaniem i głosowaniem w C. K. Kamezce; miejsce zaś Sekretarza Nadwornego, które tenże dotąd sprawował, uchylić.

N. Pan obiawił razem Swoię najwyższą wolą: że cztery dotąd nie obsadzone, i owe przez iubilowanie powyż wymienionych siedmiu Radców Nadwornych do obsadzenia wolne miejsca Radców Nadwornych, które powyżey nowo mianowanymi Radcami osadzone nie zostały, przy C. K. Nadwornej Kamezce całkiem ustać mają.

— Z Węgier. —

Gazeta Preszburgska z d. 10. Listopada zawiera co następuje:

Dnia 7. t. m. w południe o godzinie 1szej było 159te (połączone) Posiedzenie Seymu pod przewodnictwem Cześnika Hrabiego Cziráky, na którym otworzono i odczytano nową przez N. Pana pod dniem 3. t. m. wydaną Rezolucyją na przedstawienie Stanów Państwa z d. 6. Października b. r., a to względem sposobu, iakim prace deputacyjne z roku 1791 mogłyby być rozpoznawane. N. Pan oświadczył w tej mierze, że po-

twierdza przełożenie Stanów Państwa, iżby dzieło to oddane zostało liczney Deputacyi na Sekcyie podzieloney, do rozpoznania; że N. Pan życzyłby sobie ten przedmiot na tym ukończyć Seymie, i przez organiczne ustawy pomyslnosc późnych pokoleń ugruntować; atoli ponieważ Konskrypcyją kraiowa jest najwyższej wagi, i oraz potrzebą, aby onę, iak najprzedej przedsięwziąć, zaś Seym już czternasty miesiąc trwa, przeto N. Pan mniema, iż byłoby stosowniey iąc się do przeyrzenia tego dzieła po-ukonczeniu terażniejszego Seymu, ztąd orzeknie spiesznego podania wykazu mianowanych do tego indywiduów. N. Pan zaś jest determinowany, iż skoroby się ukończyła konskrypcyja i dzieła deputacyjne oddane mianowaney do tego Deputacyi, przeyrzane zostały, ieszcze przed upływem prawnie przepisanych lat trzech zwołać Seym, na którymby rezultaty owych prac w formie prawney mogły być wniesione. (G. Wied.)

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Portugalia.

Dokończenie Mowy Xiężny Rejentki mianey w dniu 30. Października przy otworzeniu Posiedzeń Korteżów:

»Ze sposobu myślenia Narodów zagranicznych względem nas, tylko najszcześliwsze skutki przepowiadać sobie mogą, a czas dowiedziec, że te szczęśliwe rokowania nie były mylne. Traktaty i oczywiste dowody przyjaźni łączą nas z iednym z najwyższych Mocarstw. Ze wszystkimi żyjemy w pokoju. Ztąd polegamy na stanowczy pomocy pierwszego, Anglii, i na życzliwości i braterskiej wzajemności innych.«

»Doświadczenie wszystkich nauczy, że terażniejszy reprezentacyjny Rząd w Portugalii jest prawdziwie sprawiedliwym i umiarkowanym, że niechce żadnego innego Państwa niepokoić, dla tego, iż ma inne instytucyie, i że nakoniec ogranicza się bronić swoich sił i wytrwałością.«

»Czyny wykazały iuz więcej, niżeli słowa, mądrość, wierność i wiara Rządu. Zmniejszyły onę o wiele obawę narodu sąsiednego. Rząd onegoż iuz się przekonał, że różnica politycznych instytucy nie powinna osłabiać przyjaźni i wzajemnego zaufania, które przez najuroczystsze

traktaty i związki krwi, iakoteż przez sąsiedztwo tak dawno są ustalone.»

»I cóż nam jeszcze pozostawało, aby nadzieję naszego przyszłego szczęścia stałe ugruntować? Dopiero przed kilku godzinami odebrałam z Wiednia wiadomość, że Mój wielce ukochany i bardzo szacowny brat, dostoiny Infant Don Michał zaprzysiągł Konstytucyą w dniu 4. Października. Po tym akcie udał się natychmiast do Ojca Świętego dla otrzymania od niego potrzebnej dyspensy do zaślubienia Mojej dostoiny synowicy, Królowey Donny Maryi II.«

»Prawodawcze działania przyłożą się silnie do utrzymania publicznej spokojności Państwa; ugruntują także systemat polityczny przez Konstytucyą zaprowadzony. Na trwałe podstawie praw cywilnych i karnych, wzniesiecie panowanie sprawiedliwości, uporządkuiecie instytucie Władz miejskich i administracyi prowincjonalnych, i nadacie nowy popęd przemysłowi, handlowi, rolnictwu, tymto źródłóm pomysłowości narodowej.«

»Wspominając o handlu, nie mogę pominąć o przyjemney nadziei, iż takowy między Portugalią a Brazylią podwójney nabędzie czynności. Traktaty zawarte między tém Państwem a niektórymi Mocarstwami Europy podwyższą tę nadzieję, a my znajdujemy jeszcze pewniejszy zakład spełnienia oney w znanej wspaniałomyślności Cesarza Brazylii ku temu krajowi, w którym się rozdził i w którym jego dostoini przodkowie panowali.«

»Bez wątpienia z troskliwością zwróćcie uwagę swoię szczególnie na wychowanie i publiczną instrukcyą, które się tak dzielnie przykładają do uobczyaenia narodu zepsutego w czasach niespokoinych. Przywrócenie tych dobrych obczyałów, opartych na zasadach waszey świętey Religii, którą wyznaiemy i którey zawsze bronieć będziemy, ugruntuie silnie trwałość Monarchii i przywiezie do skutku zupełną zgodę, w iakiey Członkowie wielkiey rodziny narodu żyć powinni.«

»Szczanowni Parowie Państwa! Jako prawodawcy będziecie mieli nietylko udział w ważnych pracach, lecz powołani iesteście także do pełnienia ślachtetnego sądownictwa urzędu. Mądrością, stałością i miłością oyczyzny, staniiecie się wzorem dla tych, którzy są w dziedzicznym dostoiestwie waszymi następcami.«

»Mości Panowie Deputowani narodu Portugalskiego, do WPanów należy prawo przełożeń w dwóch przedmiotach, które nayskuteczniey do silnego ugruntuowania pomysłowości, iakoteż niepodległości i bezpieczeństwa, od której owe zupełnie zawisły, przyczynie się mogą. Rozu-

miem tu oznaczenie obowiązków służby wojskowej i stanowienie podatków. Zabezpieczenie kredytu Państwa również wymaga waszey ścisley uwagi. Ministrowie Stanu udzielą WPanom wszelkich objaśnień, iakich Konstytucyia po nich wymaga. Nakoniec po WPanach wszystkich, godni Parowie Królestwa i Deputowani narodu Portugalskiego, a ze Mną cały naród spodziewa się po WPanach spełnienia swoich świętych widoków. WPanowie będziecie naysilniejszą podporą Troju, a za nawiększą nagrodę ważnych prac, które teraz macie rozpocząć, będziecie mieli tę piękną pociechę, powiedzieć kiedyś do swoich ziomeków: »Zastaliśmy Portugalią słabą i upadającą, a zostawiliśmy ją silną i kwitnącą!«

Po tey Mowie oznaymił P. Trigoso, Minister Spraw Wewnętrznych, imieniem Xiężny Rejentki, że posiedzenie z r. 1827 otworzone i Izby mogą dnia następnego, dnia 31., o godzinie 9tey rano zebrać się na posiedzenia w przeznaczoney sali. Poczém Xiążę Kadawal, Prezydent Izby Parów, otoczony Szambelanami, trzymając otwartą ewangelią w ręce, udał się na stopnie ołtarza, przyjął od Xiężny Rejentki przysięgę, którą stosownie do 97go artykułu Konstytucyi, na Konstytucyą wykonać powinna. Poczém oddaliła się Rejentka ze swoim orszakiem w porządku zachowywanym podczas iey przybycia.

Pierwsze posiedzenie Izby Parów otworzone zostało w d. 1. Listopada o wpół do iedynastej rano. Xiążę Kadawal mianował sam Margrabiego Tamos i Hrabiego Mesquittela Sekretarzami. Po zawierzycielnieniu pełnomocnictw pytał się Hrabia Arcos, czyli Margrabia Chaves, (były Hrabia Amarante) ma być uważany za Para Królestwa? Prezydent odpowiedział, że ten Par nie złożył swoich pretensyi. Margrabia Vagos oświadczył, iż go nie uznaię. Izba nic w tey mierze nie uchwaliła. Prezydent wniósł następnującą formę przysięgi, którą Izba przyjęła: »Przysięgam na S. Ewangelią wypełniać obowiązki Para Królestwa, Religii katolicko-apostolską i Rzymską, i całość Królestwa utrzymywać, Konstytucyą z dnia 29. Kwietnia 1826 ile sił moich zachowywać i kazać zachowywać; Królowi i Oyczyźnie być wiernym i pracować około powszechney pomysłowości Narodu.« — Hrabia St. Payo, iako naystarszy, przewodniczył tymczasowie w Izbie Deputowanych. Po zawierzycielnieniu pełnomocnictw, przełożył Prezydent następnujące posiedzenie na d. 2. Listopada rano. Co pomimo zarzutu uroczyściosci wszystkich Świętych, przyjęto. Na tém posiedzeniu przystąpić miano do wyboru Prezydenta.

(G. Wied.)

## Wielka Brytania i Irlandya.

Xiążę Yorku, jak Kuryer wyraża, codziennie ma się lepiej. Jego Królewicowska Mość był znowu w stanie pracować w d. 9. Listopada tak, jak kiedy zupełnie był zdrow. Xiążę przyymował wizyty więcey jak zwykły był od niejakiego czasu, między innymi odwiedził go Biskup Londyński. Sir Henry Halford, Dr. Macmichael, Mr. Macgregor i Mr. Simpson nie odstepują Xięcia.

Hrabia Liverpool dał w d. 8. Listopada pierwszy obiad gabinetowy, na którym znajdowali się wszyscy jego koledzy i wielu znakomych przyjaciół Ministrów w Parlamencie.

Pomiędzy znakomitemi osobami, które w d. 9. Listopada były na wielkim obiedzie danym z powodu instalacyi nowego Lorda Majora Londyńskiego w ratuszu; znajdował się także Posel Francuzki Xiążę Poliguac. Po zwyczajnych toastach, za zdrowie Króla, Xięcia Yorku i t. p. powstał Lord Major i rzekł, iż che spełnić za zdrowie znakomitey osoby, która go swęią obecnością zaszczyca, mianowicie Posta sąsiedzkiego Narodu, z którym Anglii w przyjaźnych zostaje związkach, a których trwałości zapewne każdy sobie życzy. Toast ten został spełniony; poczem podniósł się Xiążę Poliguac i podziękował za wyświadczonej sobie zaszczyt; wyaurzył ón życzenie, aby Anglią i ięj Stolicę, zawsze widział szczęśliwą. W końcu obawiał nadzieję, że przyaźń Francyi z Anglią nieprzerwanie się utrzymywać i handel obu krajów coraz bardzięj kwitnąć będzie. Toast ten przyjęto z oklaskami.

Sir Walter Scott przybył w d. 10. Listopada z Havre do Doveru. (G. Wied.)

## Francya.

W d. 15. Listopada przewodniczył Król w Radzie Ministeryalnęj, do której oprócz Ministrów Sekretarzów Stanu wezwani byli: Minister Stanu Marszałek Xiążę Raguzy, Wice-Hrabia Martignac, Marszałek Margrabia Lauriston i Margrabia Pastoret, tudzież Rady Stanu: Kawaler Allent i Wice-Hrabia Caux. D. 14. była już u P. Villele Rada Gabinetowa, trwająca trzy godzin.

Monitor zawiera król. Rozporządzenie z d. 12. Listopada, w tęg treści, iż na przyszłość raport rachunkowy zapisanego długu, mający być corocznie przez urzędników rachunkowych, Izbie rachunkowęj podawany, obymować powinien wszystkie od d. 1. Stycznia do d. 31. Grudnia upłynionego roku dopełnione operacye, mianowicie: nowe zapisy w wielką księgę publicznego długu, odmiany w posiadaniu zapisanych wieczystych dochodów i pensyie na ogólny fundusz Skarbu w tym samym czasie dozwolone i w rejestra

weągnione. W skutek tego Rozpōrządzenia Kommissya rachunkowa w d. 10. Grudnia ustanowiona, ma książki i rejestra Dyrekcyi z zapisanego długu zawsze w d. 31. Grudnia sprawdzić i zamknąć i zgodność pism z raportem rachunkowosci Ministra Skarbu poświadczyć. Rezultat ma być w protokół ięj prac wciągniony i między Członków Izb rozdzielony. W d. 31. Grudnia t. r. ma być przedsięwzięty osobny protokół dla oznaczenia stanu zapisanego długu w stosunku dochodów wieczystych i pensy, które w upłynionym dnia 1go Stycznia istniały, i służyć ma za posadę pierwszemu rachunkowi, Izbie rachunkowęj ulegającemu. Urzędnicy rachunkowi długu zapisanego tylko wtedy wolni są od odpowiedzialności, gdy dowiedziono, że nowo zapisane wieczyste dochody i pensyie nie przechodzą prawnego kredytu, i że zapisy same nastąpiły w prawnej formie. (D. Au.)

Król darował pōgorzelcom miasta Lugdunu 6000 franków.

Lord Wyższy Kommissarz Wysp Jońskich, Sir Fryderyk Adam, który udaiać się z Anglii do Korfu, iakiś czas bawił w Paryżu, wyiechał w dalszą podróż przez Genewę i Medyolan.

Lord Cōchrane ieszcze w d. 8. Listopada znajdował się w Marsylii.

Król Rozporządzeniem Swoim z d. 12. Listopada mianował Hrabiego Sussy, Para Francyi, Prezydentem Zarządu Mennic, w mieyscu zmarłego P. Sivard.

Wiele Gazet Paryzkich z d. 10. Listopada wystawia obszernie sprawę Ouvrarda, tocząca się w Sądzie Policyi poprawczęj Paryżkięj. Adwokat Trabé ograniczył się w końcu na pierwszym i trzecim punkcie, gdzie w art. 179 księgi ustaw karnych wyrażone przewinienie, jako zaszcze, oznaczył. Wniósł ón, aby P. Mauléon w tym względzie za winnego, P. Ouvrard za współwinnego i P. Bangé za winnego, co się dotyczy trzeciego punktu, uznać i wskazać na więzienia i karę pieniężną powyższym artykułomane obietę. Względnie innych okoliczności poddał się mądrości Sądu. Sprawę tę odłożono do d. 11. Listopada.

W d. 11. toczyła się dalej sprawa P. Ouvrarda w Sądzie Policyi poprawczęj. P. Berryer mówił za PP. Mauleonem i Ouvrardem i twierdził, że art. 179, 177, i 175. księgi ustaw karnych nie mogą być zastosowane w tym przypadku. Poczem P. Barthé, obrońca P. Bangé, starał się podać w wątpliwosc świadectwo P. Diant. Sąd odłożył swy wyrok do dni ośmiu.

(G. Wied.)

## Zjednoczone Nideralndy.

W Bruxelli ogłoszono Rozkaz dzienny do utworzenia kompanii ochotników dla każdego puł-

ku piechoty będących w Indiach Wschodnich. Stawiający się obowiązują się na dwa lata i za powrotem zatrzymają stopień, do jakiego tam doszli. Środek ten miał skutek pomysłny. W pułku 17tym utworzyła się kompania 200 ludzi; tym sposobem spodziewają się zebrać się 3000 ludzi.

(G. Wied.)

**Królestwo Polskie.**

— Z Warszawy d. 17. Listopada —

Listy kupieckie, a nawet kilka Gazet doniosły, że chociaż już do portów Angielskich wprowadzono znaczną ilość zboża zagranicznego i że jest wszelkie podobieństwo, iż porty Angielskie dla obcego zboża zostaną otwarte, iednak cena zboża w Anglii podnosi się coraz bardziej.

(Kor. War.)

**Rossyia.**

— Z Petersburga d. 7. Listopada. —

N. Pan, chcąc dać dowód Swoięy Cesarshięy życzliwości niżęy wymienionym Członkom Kommissyi Koronacyney, raczył do każdego z nich napisać d. 28. Września r. b. pochlebny Reskrypt z załączeniem znaków zaszczytnych, a mianowicie order Stęy Anny 1szęy klasy z dyamentami, Rady tajnemu i Senatorowi Xięciu Urusowowi i rzeczywistemu Rady Stanu Komarowi; wielki Krzyż orderu Śgo. Włodzimierza 2gięy klasy, tajnemu Rady i Senatorowi Xięciu Tsiasianowowi i tajnemu Rady Hrabi Potockiemu, W. Mistrzowi Obrzędów Dworu, który pełnił obowiązki naywyższego Mistrza Obrzędów Koronacyi.

Dnia 11. Października raczył Cesarz Jego-mość przesać do Kapituły orderów Ukaz następujący:

»Pragnąc dać oznakę Naszēy życzliwości Jenerałowi Porucznikowi iazdy, Xięciu Madatowowi, i nagrodzić świetną odwagę, iakiey dał dowody, niemięny mądre rozporządzenia, iakie poczynił w bitwie stoczonęy d. 13. Września z Persami: przeznaczamy dla niego szablę, oprawną w złoto, ozdobioną dyamentami, z napisem »za waleczność« (za chrabrost), i rozkazniemy Kapitułę orderów Rossyjskich, aby mu w skutku tego wydała dyplom zwyczajny. Szabla wydana mu będzie z Naszēgo Gabinetu.«

Jenerałowie Adjutanci: Potemkin, Jenerał Porucznik Kiselew, Jenerał Major, Szef sztabu Jenerałnego drugięy armii, zostali mianowani Kawalerami W. Krzyża orderu Sgo. Włodzimierza 2gięy klasy, a Jenerał Adjutant Baron Fridryks, Jenerał Major, Kawalerem orderu Stęy Anny I. klasy; każdy z tych Oficerów otrzymał przy tēy sposobności pochlebny reskrypt od N. Pana.

Reskrypt N. Pana do Jenerała Adjutanta Jenerała Majora Xięcia Menżykowa:

»Na dowód Naszēy życzliwości biorąc na uwagę wszyssko, coście w czasie missey w Persyi uciერიeli i chcąc nagrodzić gorliwość, iakiey przy tēy sposobności złożyliście dowody, udzielamy Wam znaki z dyamentami orderu Stęy Anny 1szęy klasy i zarazem załączamy takowe. Jestem Wam przychylny. Twer d. 1. Października 1826. (podp.) MIKOŁAJ.«

Stosownie do przedstawienia Jego Cesarzewicowskięy Mości W. Xięcia Cesaarzewicza, Prezydentami w Sądzie głównym Wołyńskim, z wybranych przez Obywateli Kandydatów, mianowani Jan Młodecki i Paweł Jełowicki.

W d. 7. Listopada przez główne ulicy Petersburga niesiono w tryumfie 3 chorągwie zdobyte na Persach w ostatnięy bitwie, o któręy szczęśliwem powodzeniu dla oręza Rorsyjskiego, było już doniesionem. Niesiono te godła zwycięstwa, między dwoma oddziałami kawalergardów, przy tręb odgłosie. Dwie z tych chorągwi są białe z wyobrażeniem słońca i lwa, trzecia czerwona z wyobrażeniem złotego lwa miecz w łapie trzymającego.

Przez Ukaz pod d. 30. Września. Rządzący Senat ogłosił postanowienie Komitetu Ministrów przez J. C. Mości potwierdzone, upoważniające Sąd handlowy Teodozyski do rozbierania i sądzienia spraw w rzeczach handlowych portu Kerczańskiego.

Radca Stanu Stawen, został mianowany Inspektorem naczelnym uprawy iedwabiu w prowincyach południowych Rossy, na miejsce zmarłego rzeczywistego Rady Stanu Barona Marchall de Biberstein.

Z okoliczności Koronacyi NN. Cesarstwa Ichmość, kupiec 1szęy giędy i głowa miasta Moskwy Kumanin, darował dla tamecznēy szkoły handlowęy kapitał 10,000 rubli, od których procenta mają być obracane na utrzymanie iednego pensjonarza, syna ubogiego kupca lub mieszczanina Moskiewskiego.

Odebrano urzędową wiadomość z Rygi o okropnēy burzy, która d. 2. Października przeraziła trwogą mieszkańców tego miasta i okolic. Okna są potłuczone, dachy zerwane, na przedmieśniach drzewa z korzeniami wyrwane, ogrody uszkodzone, bastyiony i mosty nadpsute. Na morzu kilka statków, a szczególnięy Angielski i Praski zatoneło; szczęściem, iż uratowano ludzi i ładunki.